

N:o 16.

Af Herr Wærn, Carl Fredrik: Om beviljande af ett extra anslag för uppköp af etnografiska föremål.

Bland de vetenskaper, hvilka under senare tider tilldragit sig synnerlig uppmärksamhet, intager etnografien ett framstående rum. Allt som rör kunskapen om människan sjelf, såsom sådan, måste för henne vara af högsta intresse, och vi kunna icke anse oss hafva någon sann kännedom om våra egna och våra förfäders kultur tillstånd, seder, bruk och föreställningssätt, innan vi lärt känna och med våra jemfört andra på olika grader af kulturutveckling varande folks tillstånd, seder, bruk och föreställningssätt. Resebeskrifningar och främmande folks historia lemna vid detta studium visserligen en ledning, men det är vid denna forskning, som vid all annan, att utan åskådningsmateriel blifver den ytlig och ofullständig, samt den derigenom vunna uppfattningen skef och osann.

Det hör därför till en nödvändig komplettering af de rika samlingar vi i Sverige ega af inhemska husgeråd, vapen, klädedrägter, redskap, prydnader med mera dylikt såväl från förhistoriska som från senare tider att vi äfven skaffa oss en god samling af dylika saker, synnerligast från utomeuropeiska och aflägsna folk, hos hvilka icke en med vår gemensam kulturutveckling och lätta kommunikationer gjort, att nu i bruk varande artiklar äro af enahanda beskaffenhet med våra.

En icke obetydlig etnografisk samling finnes också redan under Vetenskapsakademiens vård, men då intet årligt anslag lemnats för dess tillökning och komplettering, så har den under tidernas lopp blifvit påfallande

ensidig och ofullständig, i det att några länder der ännu äro temligen väl representerade, men åter nästan allting från andra länder saknas.

Det skulle därför vara stor skada, om icke det tillfälle till denna samlings ökande och komplettering skulle begagnas, som lemnats derigenom att Kongl. Maj:t tillåtit och gjort det möjligt för en vetenskapsman, doktor Hjalmar Stolpe, som särskildt egnat sig åt etnografiens studium, att åtfölja fregatten *Vanadis* på dess verldsomsegling. Det förefaller också högst oegentligt, och skulle säkert så väl utom som inom vårt land väcka uppteendelse, om denne i sitt fack framstående vetenskapsman på svenska statens bekostnad gjorde en dylik resa, görande sig öfver allt, der fregatten kommer att uppehålla sig, underrättad om de etnografiska föremål, som förefinnas, men — ehuru billigt än värdefulla samlingar eller artiklar kunde honom erbjudas — endast gjorde få och obetydliga inköp, så att resultatet af hans resa ej i någon mån komme att motsvara statens kostnader därför.

Orsaken dertill, att Kongl. Maj:t ej med anledning af fregatten *Vanadis* verldsomsegling af Riksdagen begärt något anslag till uppköp af etnografiska föremål, kan ej hafva varit någon annan än den, att det varit Kongl. Maj:t bekant, att ansträngningar gjordes af ett härvarande sällskap för antropologisk och geografisk forskning att genom gåfvor af enskilde erhålla tillräckliga medel för de uppköp, som af doktor Stolpe borde göras, men dessa ansträngningar hafva ty värr endast i ringa mån lyckats, så att till dato ej influtit mer än 3,700 kronor och ej med någon säkerhet kan beräknas mer än ytterligare 800 kronor, eller tillsammans 4,500 kronor, en summa, som i och för sig är allt för ringa och på intet sätt motsvarande kostnaden för doktor Stolpes resa, hvilken sannolikt kommer att uppgå till 10,000 kronor.

Den gåfva en enskild person lemnat, för att sätta en fotograf i stånd att medfölja fregatten, står ej i samband med här angifna ändamål.

Doktor Stolpe beräknade sjelf före sin afresa, att den summa, han minst borde medföra för att något så när motsvara behovet, vore 18,000 kronor (£ 1,000 sterling) och jag får därför, efter afdrag härifrån af de 4,500 kronor som af enskilde lemnats, hemställa, att Riksdagen måtte för uppköp af etnografiska föremål ställa till Kongl. Maj:ts disposition ett extra anslag af 13,500 kronor.

C. Fr. Wærn.
